Eduskunnan talousvaliokunnalle

Sosiaali- ja terveysministeriön kirjallinen lausunto

U 22/2023 vp

1. Yleistä

Komissio on ehdottanut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien (EU) 2009/65/EC (sijoitusrahastodirektiivi), 2009/138/EC (Solvenssi II -direktiivi), 2011/61/EU (AIFM-direktiivi), 2014/65/EU (MiFID II -direktiivi) ja (EU) 2016/97 (vakuutusten tarjoamisesta annettu direktiivi, IDD) muuttamista sijoittajansuojaa koskevan sääntelyn kehittämiseksi. Lisäksi komissio on ehdottanut PRIIPs-asetuksen (EU) N:o 1286/2014 muuttamista.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluu erityisesti vakuutusten tarjoamisesta annettu direktiivi (EU) 2016/97 sekä Solvenssi II –direktiivi 2009/138/EC. Komission ehdottamat muutokset vakuutusten tarjoamisesta annettuun direktiiviin koskevat erityisesti vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita koskevaa sääntelyä. Lisäksi komissio on ehdottanut joitakin kaikkia vakuutustuotteita koskevia muutoksia, erityisesti liittyen tiedonantovelvollisuuksiin. Solvenssi II –direktiivistä siirretään lisäksi tiedonantoa koskevaa sääntelyä vakuutusten tarjoamisesta annettuun direktiiviin sääntelyn selkeyttämiseksi.

2. Valtioneuvoston kanta

Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa komission ehdotuksen tavoitetta lisätä ei-ammattimaisten sijoittajien luottamusta ja sijoitusaktiivisuutta rahoitusmarkkinoilla. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy kuitenkin valtioneuvoston kannassa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan neuvottelujen kuluessa olisi varmistettava, että direktiiviehdotuksen sektorikohtaiset säännökset muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden ja että uudet velvoitteet ovat tarpeen ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi huomioiden asiakkaiden etu, sääntelykuorma ja toimivat markkinat.

Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy valtioneuvoston kannassa esitettyihin huomioihin komission ehdotuksesta sekä kannassa esitettyihin neuvottelutavoitteisiin.

Erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä vakuutuksiin liittyvien tiedonantovelvollisuuksien päällekkäisyyksien poistamista ja sääntelyn selkeyttämistä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää lisäksi tärkeänä valtioneuvoston kannassa esitettyä huomiota, jonka mukaan neuvottelujen kuluessa on selvennettävä ilman neuvontaa tapahtuvaan vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden myyntiin kohdistuvan kannustinkiellon soveltamisala. Vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden osalta kannustimia maksetaan sekä tuotteen valmistajalta jakelijalle, että vakuutustuotteen sijoituskohteina olevien sijoitustuotteiden valmistajilta vakuutustuotteen valmistajalle. Siltä osin kuin sijoitustuotteiden valmistajat maksavat kannustimia vakuutustuotteiden valmistajille, on mahdollista, että vakuutusyhtiö on ottanut tuotteesta saamansa kannustimet huomioon hinnoitellessaan vakuutusta vakuutusmaksua alentavana tekijänä. Neuvottelujen kuluessa tulisi siis selvittää, mikäli tällaisten kannustinten kielto voisi

johtaa siihen, että vakuutusmaksuun kohdistuisi korotuspainetta. Lisäksi on huomioitava, että kansallisen lain mukaan henkivakuutuksen vakuutusmaksua tai sopimusehtoja ei saa muuttaa, joten vakuutusmaksua ei voi korottaa jälkikäteen. Ei olisi myöskään komission ehdotuksen tavoitteiden mukaista, että vakuutusmaksut nousisivat vakuutuksenottajille uuden sääntelyn myötä.

Erityisen kannatettavaa komission ehdotuksessa on riippumattoman neuvonnan käsitteen määritteleminen vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tarjoamista koskevassa sääntelyssä ja siihen kohdistuva kannustinkielto.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että muutosdirektiivin kansalliselle täytäntöönpanolle varataan riittävästi aikaa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö korostaa riittävän pitkien siirtymäaikojen tärkeyttä sekä sitä, että komission sille toimivallan siirron perusteella laatiman sääntelyn tulisi valmistua hyvissä ajoin ennen uuden sääntelyn soveltamisen alkamista.

Liisa Siika-aho
Osastopäällikkö

Daniela Fredman
Hallitussihteeri